

AARHUS KOMMUNES KLIMAPLAN 2025-2030 - I HØRING TIL 20. FEB. 2025

KLIMAPLANEN BRINGER OS IKKE I MÅL TIL 2030

Hvorfor laver danske kommuner klimaplaner? Er det for at gøre en seriøs klimaindsats og involvere borgerne i dette? Eller for at greenwashe kommunens klimaindsats og berolige alle: Vores politikere i byrådet har fod på det?

Når man ser på Aarhus nye forslag til Klimaplan for årene 2025-2030 (1), er det klart at det ikke handler om seriøs klimaindsats. Selvom der er mange ord og flotte illustrationer og det garanteret har været dyrt i konsulentbistand.

Men klimaplaner burde være dét vigtigste redskab overhovedet i kommunalpolitik, eftersom klimakrisen udgør den største trussel mod os alle. Klimaplaner er dét, der skal sikre, at vi handler så vi ikke overskrider klodens grænser, Tipping Points, Parisaftalen, og sikre at vi samtidig iværksætter passende tiltag mod oversvømmelser, tørke, hedeølger, sammenbrud af infrastruktur osv.

Klimaplanerne er helt enkelt dét, som skulle gøre det muligt for os at overleve de kommende voldsomme og dybt lammende kriser, der truer os som samfund, når økosystemerne inden længe begynder at kollapse. Klimavidenskaben fortæller som bekendt, at vi er helt tæt på at overskride de første fem Tipping Points (2).

Klimaplaner må nødvendigvis være uden greenwash, manipulationer eller udenomssnak, hvis de skal være brugbare, ærlige og reelle redskaber i en seriøs klimaindsats, der inddrager borgerne bedst muligt.

KLIMAPLANEN I AARHUS 2025-2030 ER GREENWASHING PÅ ALLE HYLDER

Greenwashingen i Aarhus nye Klimaplan starter allerede i forordet fra borgmester og rådmand for teknik & miljø: *"Derfor holder et bredt flertal i Aarhus Byråd fast i det ambitiøse mål fra 2008 om, at Aarhus skal være CO2e-neutral i 2030".*

- Dét lyder virkelig fornemt. Som almindelig borger kan man forledes til at tro, at Aarhus er ambitiøs og med de indsatser, der er planlagt, slet ikke udleder noget CO2 fra 2030.

Men allerede på side 2 - Klimaplanens første egentlig side, første sætning - ændres samme målsætning diskret men

radikalt: *"..at kommunen som samfund skal være CO2e-neutral i 2030 i scope 1 og 2"*.

"i scope 1 og 2" - Hvad betyder det? Jo det betyder, at CO2-udledningerne fra alle aktiviteter *inden for* Aarhus kommunegrænse - og kun dem - skal gå i nul.

Den såkaldte "Nuludledning i 2030" ser altså bort fra udledningerne i det, der kaldes for 'scope 3', dem *udenfor* kommunegrænsen.

Dvs. at man ser bort fra alle udledninger fra 1) biomasse, 2) international transport med skibe, fly og lastbiler, 3) CO2 indlejret i nettoimporten af varer - tre områder hvor udledningerne er vokset markant gennem de sidste 3 årtier i Aarhus såvel som hele Danmark. Man ser bort fra alle de "forbrugsbaserede" udledninger.

Scope 1 og 2 udgør cirka 37% af alle kommunens udledninger.

Scope 3 udgør cirka 63% af alle udledninger fra kommunen.

Nuludledning i 2030 handler altså ikke om at reducere kommunens samlede udledninger til nul, men om at reducere 37% af disse til nul.

Hvis man vil en seriøs klimaindsats giver det selvsagt ingen mening at se bort fra hovedparten af udledningerne, dem som skyldes *alt* det vi forbruger i kommunen fra borgere, erhvervsliv, handel, kommune etc.

BORGERNE BLIVER SYSTEMATISK - OG HELT BEVIDST - MISINFORMERET I KLIMAPLANEN

Flertallet af borgere har formentlig troet - og tror formentlig stadig - at 2008 målsætningen om, at *"Aarhus skal være CO2-neutral i 2030"* betyder, at Aarhus fra år 2030 ikke længere vil udlede mere CO2 end man optager via fx skov etc. At Aarhus bliver grøn og ikke længere er medvirkende årsag til klimakrisen.

Men det betyder i virkeligheden blot: Vi *forsøger* at blive CO2e-neutrale på 37% af alle vores udledninger.

Og man kunne tilføje: Endnu er det ikke lykkedes for Aarhus Byråd - trods målsætningen fra 2008 - at nedbringe udledningerne samlet set så meget som ét gram overhovedet - tværtimod.

Målsætningen ligger ovenikøbet - som alle politikermål - lidt ude i fremtiden. Det er først til 2030, dvs. ikke i næste, men i næste-igen valgperiode, hvor mange af de nuværende byrådspolitikere formentlig ikke længere sidder i byrådet.

Opsummerende: Aarhus har ændret sit mål om nuludledning i 2030 til et mål om at nå nul-udledninger *inden for* kommunegrænsen ved at tilføje fem ord til målsætningen, nemlig "i scope 1 og 2". Diskret - elegant.

Og hux flux bliver klimaneutral / nuludledning / 100% reduktion af CO2 i 2030 - en målsætning som Aarhus har vundet flere internationale priser for - til en mildest talt noget mere afdæmpet målsætning på 37% reduktion. En målsætning som man i parentes bemærket ikke har en kinamands chance for at nå, som vi vil vise det i denne serie.

Undskyld vi skriver det med store bogstaver, men kære kommune:

- ER DET KLAR ORIENTERING TIL BORGERNE? ER DET MEDBORGERSKAB OG BORGERINDDRAGELSE?

Og sådan fortsætter misinformationen af borgerne. Punkt for punkt. Systematisk udført.

Fx viser Klimaplanens indledning (s.9) som noget af det første en graf for udviklingen i CO2-udledninger 1999 til 2022. Kurven viser, at udledningerne falder fra ca. 3 mio. tons årligt til under halvdelen. Kommunens kommentar lyder stolt:

"Historisk har udledningerne i Aarhus Kommune været nedadgående, og udledningerne i 2022 var omtrent 50% lavere, end de var i 1990, jf. figur 3" (s.9).

Som almindelig aarhusianer kommer man let til at tænke: Ok, hvis vi allerede er halvvejs, så når vi måske nok nul inden 2030. Selvfølgelig har vi så været 35 år om at nå halvdelen, og der er kun 5 år til 2030 - men alligevel.

Men kommunen glemmer at nævne at den største grund til dette "fald" i udledningerne er, at man er skiftet fra kul til biomasse i kraftvarmeværkerne i 2016, og at biomasse - modsat kul - ikke medregnes i udledningerne. Det er ren regnskabsgymnastik uden relation til virkeligheden. For biomasse udleder på 20 års-basis *mere* CO2 end kul.

Man glemmer også at nævne, at faldet i udledninger ser bort fra al den CO2, der indlejres i det markant stigende antal varer, som vi importerer fra udlandet til Aarhus' forbrug. Det er scope 3, der som sagt ikke medregnes.

Og de glemmer alle udledninger fra Danmarks/Aarhus' internationale transport, som er voldsomt stor. For bare at give en fornemmelse af størrelsesordenen, så udledte Mærsk' containerskibe i 2022 næsten dobbelt så meget som

Danmarks samlede udledninger (henholdsvis 79 mio. tons og 44 mio. tons CO₂e).

Hvis bare de tre områder for udledning blev medtaget ville kurven stige, ikke falde. Og borgerne ville få et ganske andet indtryk af situationen. Man ville formentlig tænke: *Vi er på ingen måde på rette vej - det går da galt.*

For i virkeligheden er kommunens samlede udledninger STEGET - hvert år, år for år siden 1999. Hvis man tegnede en kurve over de reelle CO₂e-udledninger ville den derfor vise en markant og vedvarende stigning (3). Vi er med andre ord ikke på vej til at løse problemerne. I stedet tårner de sig mere og mere op.

GREENWASH TIL MILLIARDBELØB

Og hvordan har Aarhus Byråd så tænkt sig at nå et CO₂-nul inden 2030 for de 37% i scope 1 og 2?

Jo - gæt engang: Først og fremmest vha. ny teknologi. Den største effekt vil man opnå vha. teknikken CCS, *Carbon Capture and Storage*, CO₂-fangst og lagring. Man vil lave et meget stort, milliarddyrt CO₂-fangst anlæg ved det ene af kommunens to store kraft varmegærker, Lisbjerg Varmegærk, som fyrer med affald (!) og halm (!).

Udråbstegnene betyder: Det giver da ingen mening 30 år efter COP1 stadig at producere el og varme til en hel by ved at fyre med AFFALD fra vores forbrug - skulle vi ikke have haft årtier nok til at blive rimeligt cirkulære, affaldsfrie?

Og det giver da slet ingen mening at misbruge vores sparsomme guld - dansk muld - til i et monokulturelt og kemisk baseret landbrug - der udleder CO₂ - at producere korn, der som halm skal anvendes til at fyre op i vores varmegærker, hvor det udleder CO₂.

Men tilbage til redskabet CO₂-fangst: CCS i Aarhus skal med dette nye CO₂-fangstanlæg fange CO₂-udledningerne fra varmegærket, som herefter lagres i undergrunden, eller (delvist) anvendes til at producere PtX.

Ovenikøbet er CCS tiltænkt rollen som *dét mest betydningsfulde* redskab til CO₂-reduktion i Aarhus. Det alene skal give en reduktion på 335.000 tons CO₂e i scope 1 og 2 (jf. Klimaplan. s.21). Det svarer til næsten halvdelen af den samlede forventede reduktion på godt 800.000 tons CO₂.

Sammenlign det fx med den samlede udbygning i Aarhus af vedvarende energi - sol og vind - der kun skal give en reduktion på 12.000 tons CO₂e (Klimaplan s. 21). CCS, denne ufærdige teknologi, forventes altså at reducere udledningerne med næsten 30 gange så meget som udbygningen af den kendte teknologi: vind og sol.

CCS er som teknologi det man kalder for en ufærdig teknologi, ikke afprøvet i stor-skala. Kun to steder i verden er det lykkedes at få det til at fungere trods årtiers massive tilskud fra fossilindustrien og her fungerer anlæggene kun i 50% af tiden, og de fanger kun omkring halvdelen af CO₂'en. Og kun med massive statslige tilskud (4).

CCS opfanger kun CO₂ i enkelte udvalgte punkter, hvor det kan betale sig, fx ved kraftvarmeværker eller cemenindustri. Alt øvrigt CO₂ fra byggeri, landbrug, industri, transport lader CCS uberørt.

Og CCS har som forudsætning, at vi fortsætter med at **udlede** CO₂, ellers er der jo ikke noget at fange. Mange steder vil det betyde, at man fortsætter med at afbrænde biomasse i form af træer fra verdens skove. I Lisbjergs tilfælde er det som nævnt affald og biomasse fra halm.

CCS er en voldsomt dyr teknologi, og de mange milliarder der anvendes på disse anlæg, kan så ikke anvendes til fx flere vindmøller, solanlæg, geotermi, jordvarme, havenergi osv. (4).

Vi ved ovenikøbet at deponering i undergrunden volder store sikkerhedsmæssige problemer, og at PtX typisk udleder CO₂ undervejs i processen eller ved brug i skibe osv., som det gælder **metanol**, den ene og mest anvendte af de tre former for PtX. Man vælger med andre ord en hamrende usikker løsning, frem for de stensikre løsninger som vind og sol er, eller et mindsket forbrug eller reel grøn mobilitet eller

Modsat de ambitiøse planer for CCS skal vind og sol kun udbygges med uambitiøse 1600 ha solanlæg og 8-10 landvindmøller. De fleste vindmøller skal ovenikøbet erstatte Aarhus' nuværende 20 forældede vindmøller. Der er altså ikke tale om ekstra vindmøller for disses vedkommende.

Man kunne have valgt at gå seriøst til værks: Med udbygninger af fx havvindmøller, hvor der ligger færdige planer udfærdiget af borgergrupper for store havanlæg. Eller langt flere landvindmøller (færdige ngo-planer) og flere sol-anlæg (5).

Men man satser på det usikre. Ved lejligheder hvor det passer ind i kommunens politik, så skal al indsats være evidensbaseret. Men når det kommer til CO₂-fangst, så gør det ikke noget, at der ingen evidens er. Bare det giver en industri med vækst.

Men tag en gang at se denne video med den verdenskendte klimaforsker og tidligere vicepræsident i USA, Al Gore, om CO₂-fangst; den er fra tv-programmet TED og tænkt som en optakt til COP 28 - <https://ed.ted.com/lessons/what-the-fossil-fuel-industry-doesn-t-want-you-to-know-al-gore>

Og sådan kunne man fortsætte. Og det vil vi lige præcis gøre - i en kommende serie facebook opslag.

Foreløbig blot dette: Der er høringsfrist for Klimaplanen frem til 20. februar. Høringssvar m.v. kan skrives her <https://deltag.aarhus.dk/hoering/forslag-til-klimaplan-2025-2030>

-
- (1) Forslag til **Klimaplan 2025-2030** - er i høring frem til 20. februar 2025
https://deltag.aarhus.dk/sites/default/files/documents/Forslag%20Klimaplan%202025-2030_0.pdf
 - (2) Se fx TV2's omtale af rapporten om **Global Tipping Points 2023** - <https://vejr.tv2.dk/2023-12-07-jorden-er-paa-randen-af-fem-katastrofale-tipping-points-viser-ny-rapport>
Rapporten om *Global Tipping Points*, University of Exeter, Global Systems Institute, finder man her:
<https://outlook.live.com/mail/0/inbox/sxs/AQMkADAwATYwMAItOGU0ZS0yMgA5Yi0wMAItMDAKAEYAAAPxXgr0aA2aQKUROqGay7hTBwA6cllcG5CTZG7hmwbRDRaAAACAQ8AAAA6cllcG5CTZG7hmwbRDRaAAffPsHoAAAAARIAEABiMqtzflseTrqOn8QU1X5W>
 - (3) *Klimaplan for et Bæredygtigt Aarhus*, se sammenlignende kurver side 3 plus efterfølgende forklaring
<https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2021/09/KLIMAPLAN-AARHUS-24.pdf>
 - (4) Se *Det Fælles Bedstes Nyhedsbrev 23 om CCS og PtX* - https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2023/11/23_Nyhedsbrev.pdf
Og *Det Fælles Bedstes Nyhedsbrev 24 om PtX* https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2023/11/24_Nyhedsbrev_13.pdf
 - (5) Se *Klimaplan for et Bæredygtigt Aarhus* side 44-47, <https://detfaellesbedste.dk/wp-content/uploads/2021/09/KLIMAPLAN-AARHUS-24.pdf>

Fotos fra efterårsstormen 2023, Danmark

